

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15433
Tarih : 15.12.2025

37692

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Türkiye'de faaliyet yürüten altın madenlerinde iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına ilişkin kamuoyuna yansıyan çeşitli ve sorunlu iddialar bulunmaktadır. Özellikle bazı maden işletmelerinde meydana gelen iş kazalarının kayıt altına alınmadığı, işçilerin iş kazası raporu almalarının engellendiği, sağlık raporlarının gerçeğe aykırı biçimde düzenlendiği ve bu yöntemlerle hem iş kazalarının hem de meslek hastalıklarının sistematik biçimde örtbas edildiği ileri sürülmektedir.

Bu kapsamda, 2011-2018 yılları arasında Tüprag Metal Madencilik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketine ait madende çalışan bir işçinin beyanlarına ve o süreçte çeşitli hastane raporlarına göre; 22 Aralık 2014 tarihinde gece vardiyasında, gerekli teknik ve güvenlik donanımları bulunmayan bir tesiste kostik maddeyle çalışmaya zorlandığı, bu esnada gözüne kostik sıçraması sonucu kalıcı sağlık hasarı olduğu, ancak söz konusu olayın iş kazası olarak kayda geçirilmediği iddia edilmektedir. İşçinin hastaneye sevki geciktirilmiş, iş kazası raporu alması şirket yöneticilerince engellenmiş, sağlık raporlarının iptal edilmesi için hastane yönetimiyle temas kurulduğu ileri sürülmüştür.

Ayrıca, işçinin hastanede istirahat etmesi gereken süre boyunca çalışmaya zorlandığı, iş kazası sonrası verilmesi gereken iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin geriye dönük tarihlendirilerek düzenlendiği ve benzer uygulamaların başka işçiler için de yapıldığı iddiaları bulunmaktadır.

İddialar, yalnızca bireysel bir vaka ile sınırlı olmayıp, aynı işletmede ve farklı yıllarda meydana gelen diğer iş kazalarının da raporsuz bırakıldığı, prim ve işten çıkarılma tehdidiyle işçilerin susturulduğu, sendikal yapıların ise bu süreçlerde işçileri korumakta yetersiz kaldığı yönündedir. Söz konusu işçinin açtığı tazminat davasında işletmenin yüzde 70 oranında kusurlu bulunması da bu iddiaların ciddiyetini artırmaktadır.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. Türkiye genelinde faaliyet gösteren altın madenlerinde son on yıl içerisinde meydana gelen iş kazası sayısı kaçtır? Bu kazalardan kaç "kayıp zamanlı iş kazası" olarak kayda geçirilmiştir?
2. Aynı dönemde altın madenlerinde çalışırken iş kazası geçirdiği hâlde Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına yansımadağı tespit edilen vaka sayısı var mıdır? Varsa bu vakalar hangi illerde ve hangi işletmelerde gerçekleşmiştir?
3. İş kazası geçiren işçilerin iş kazası raporu almalarının işverenler tarafından engellendiğine, sağlık raporlarının iptal ettirildiğine veya farklı hastalıklar üzerinden rapor düzenlendiğine dair Bakanlığınıza ulaşmış şikâyet, denetim ya da soruşturma bulunmakta mıdır?
4. Altın madenlerinde kullanılan kostik gibi tehlikeli kimyasallara ilişkin iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin yetersiz olduğu tespit edilen işletmeler var mıdır? Bu işletmelere yönelik hangi idari ve cezai yaptırımlar uygulanmıştır?
5. İş kazası sonrası verilmesi gereken iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin, kazadan sonra ve geriye dönük tarihlendirilerek düzenlendiğine ilişkin iddialar Bakanlığınıza denetlenmiş midir?
6. Altın madenlerinde çalışan işçilerin işe giriş sağlık raporları ile işten ayrılış sağlık raporları arasında meslek hastalıkları açısından anlamlı farklar olup olmadığına ilişkin bir inceleme yapılmış mıdır?
7. Altın madenlerinde ağır metaller ve kimyasallar nedeniyle ortaya çıkan meslek hastalıkları, solunum yolu hastalıkları ve kanser vakalarına ilişkin Bakanlığınıza tuttuğu istatistikler nelerdir?
8. İş kazası veya meslek hastalığı sonucu yaşamını yitiren işçilerin ailelerine, yargı sürecine gidilmemesi amacıyla "sus payı" niteliğinde ödemeler yapıldığına dair iddialar hakkında herhangi bir soruşturma yürütülmüş müdür?
9. Erzincan İliç başta olmak üzere, altın madenciliğinin "tek geçim kaynağı" olarak sunulduğu bölgelerde, işçilerin ekonomik zorunluluklar nedeniyle güvencesiz ve sağlıksız koşullarda çalışmaya mecbur bırakıldığı gerçeği karşısında, Bakanlığınızın alternatif istihdam ve bölgesel dönüşüm politikaları bulunmakta mıdır?
10. Altın madenlerinde iş kazalarının ve meslek hastalıklarının sistematik biçimde gizlenmesini önlemek amacıyla Bakanlığınıza yürütülen özel bir denetim, izleme veya reform çalışması var mıdır?